

Numărul salariaților, câștigurile salariale și costul forței de muncă

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția generală statistică socială și demografie
 Direcția statistică salariilor

1.2. Persoana de contact

Natalia Kleinknecht, Șef direcție
tel.: 022 40 30 98
e-mail: natalia.kleinknecht@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

13.02.2023

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

13.02.2023

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Datele privind numărul salariaților, locurile de muncă vacante, câștigul salarial și costul forței de muncă sunt obținute în baza *Cercetării anuale asupra câștigurilor salariale și costului forței de muncă (M3)* și a *Cercetării trimestriale asupra câștigurilor salariale (M1)*. Cercetări statistice selective în întreprinderi, care cuprind toate ramurile și sectoare de activitate, permit abordarea într-o concepție completă a problematicii de bază a statisticii salariilor și statisticilor conexe. Cercetarea trimestrială – pentru a răspunde necesităților de informare pe termen scurt și cercetarea anuală, care furnizează informații mai detaliate cu tematică diversă, necesare pentru elaborarea de strategii și politici în domeniul salarizării și ocupării forței de muncă: urmărirea evoluției câștigurilor salariale medii, a nivelului și structurii costului forței de muncă, a numărului de salariați etc.

Datele cu privire la repartizarea salariaților conform mărimii salariului sunt obținute în baza cercetării „*Repartizarea efectivului de salariați conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie*” (M2). Cercetările statistice au ca populație țintă doar persoanele ocupate din întreprinderi – salariați.

Domeniile „Câștigul salarial”, „Numărul salariaților”, „Costul forței de muncă”, „Repartizarea salariaților conform mărimii salariului” cuprind așa caracteristici ale pieței muncii cum ar fi efectivul de salariați, numărul mediu de salariați, câștigul salarial mediu brut/net lunar, costul mediu lunar al forței de muncă etc.

Conceptele și definițiile utilizate sunt în corespundere cu legislația națională a muncii și salarizării și cu recomandările și cerințele internaționale de specialitate (Organizația Internațională a Muncii, Eurostat).

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Salariat este considerată persoana care prestează o muncă conform unei anumite specialități, calificări sau într-o anumită funcție, în schimbul unei remunerații sub formă de salariu în bani sau în natură, sub formă de comision etc., în baza unui contract individual de muncă cu întreprinderea sau unitatea locală (filiala, reprezentanța), indiferent de forma ei de proprietate, tipul lucrului îndeplinit, numărul de ore lucrate (timp complet sau parțial) și de durata contractului (perioada determinată sau nedeterminată).

Efectivul salariaților la sfârșitul anului reprezintă numărul de persoane din ultima zi a anului, angajate cu contract individual de muncă/rapoarte de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv

lucrători sezonieri, managerul/administratorul), care au lucrat sau care nu și-au putut îndeplini obligațiile de muncă aflând-se în concedii medicale, concedii de maternitate, pentru îngrijirea copilului, în concedii de odihnă, în concedii fără plată, beneficiind de timp liber prevăzut de lege sau stabilit prin contractul colectiv de muncă sau învoiți, în șomaj tehnic, staționare, grevă etc.

Nu se includ în categoria de salariați întreprinzătorii individuali care prestează servicii unității în baza unor contracte de drept civil.

Numărul mediu al salariaților (în echivalent timp complet) reprezintă media aritmetică simplă, rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (exclusiv cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat) din anul de referință – inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbătorile legale și alte zile nelucrătoare – împărțită la numărul total al zilelor calendaristice (365/366 zile).

Din efectivul zilnic de salariați luat în calculul numărului mediu **se exclud**: salariații aflați în concedii fără plată, în concedii medicale, greve, alte absențe neplătite, detașați la lucru în străinătate.

Salariații aflați în șomaj tehnic, staționare, care beneficiază de o indemnizație din salariul de bază, se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă.

Salariații angajați cu program parțial sunt incluși proporțional cu timpul efectiv lucrat sau prevăzut în contractul individual de muncă.

Locurile de muncă vacante reprezintă numărul posturilor plătite, nou create, neocupate, sau care vor deveni vacante, pentru care:

- angajatorul întreprinde acțiuni concrete spre a găsi un candidat potrivit pentru ocuparea postului respectiv (exemple: anunțarea existenței locului vacant prin agențiile de ocupare a forței de muncă, publicitate prin ziare, media, Internet, contactare directă a posibililor candidați, etc.);
- angajatorul dorește ocuparea imediată sau într-o perioadă specifică de timp, stabilită de angajator. Perioada specifică de timp se referă la perioada maximă necesară ocupării locului de muncă vacant.

Sunt considerate locuri de muncă vacante posturile destinate persoanelor din afara unității (dar pentru care pot concura și persoane din interiorul unității), indiferent dacă sunt posturi pe durată determinată sau nedeterminată, în program de lucru complet sau parțial.

Nu se consideră vacante, posturile neocupate:

- destinate exclusiv promovării persoanelor din interiorul unității;
- blocate printr-un act normativ.

Posturile ocupate de persoanele care absentează o anumită perioadă de timp (concedii de maternitate, pentru îngrijirea copilului, concedii medicale, concedii fără plată, alte absențe), se consideră vacante, dacă angajatorul dorește substituirea pe perioadă determinată (temporară) și dacă întreprinde acțiuni de găsire a candidaților.

Timpul efectiv lucrat cuprinde timpul lucrat în cadrul programului normal de lucru stabilit prin contractul individual de muncă și timpul suplimentar, în zilele lucrătoare peste programul normal de lucru, și în zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare. Se exprima în mii ore-om.

Se exclud zilele libere și sărbătorile legale, pauzele de masă, concediile de odihnă, concediile de boală, întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților etc.

Timpul plătit nelucrat cuprinde zilele lucrătoare aferente concediilor de odihnă; accidentelor de muncă și bolilor profesionale; sărbătorilor legale; întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților; concediului de studii plătit precum și alt timp plătit nelucrat (zile libere pentru evenimente familiale deosebite: căsătorie, naștere deces; scoaterea de la locul de muncă pentru activități obștești; pauzelor de masă și odihnă plătite sau în alte cazuri prevăzute prin contractul colectiv de muncă sau prin legislație); zile libere acordate cu ocazia ieșirii la pensie, desfacerii contractului de muncă din motive neimputabile salariaților, transferul în interes de serviciu în altă localitate, instalării la post, detașării; șomaj tehnic etc. În timpul plătit nelucrat se includ orele plătite exclusiv de angajator.

Câștigul salarial mediu brut lunar reprezintă raportul dintre sumele brute calculate salariaților în perioada de referință, indiferent pentru ce perioadă se cuvin, și numărul mediu de salariați și numărul de luni din perioada de referință. **Câștigul salarial include** plăți brute în bani sau în natură, acordate salariaților, de regulă, peste intervale regulate de timp, pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În salariu se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, premiile anuale, sezoniere sau alte premii acordate nereglat.

Câștigul salarial mediu net lunar reprezintă raportul dintre sumele brute calculate salariaților în perioada

de referință (fondul de remunerare), indiferent pentru ce perioadă se cuvin exceptând: impozitul pe venitul persoanelor fizice/salariaților, contribuțiile individuale de asigurări sociale de stat obligatorii; primele individuale de asigurare obligatorie de asistență medicală către numărul mediu de salariați și numărul de luni din perioada de referință.

Indicele câștigului salarial real reprezintă raportul dintre indicele câștigului salarial mediu brut și indicele prețurilor de consum. **Indicele câștigului salarial mediu brut** reprezintă raportul dintre câștigul salarial mediu brut lunar din perioada curentă și cel din perioada de comparație.

Disparitatea salarială de gen (în formă neajustată) – ponderea diferenței dintre câștigul salarial mediu brut lunar al bărbaților și cel al femeilor în câștigul salarial mediu brut lunar al bărbaților, exprimată procentual. Indicatorul a fost definit ca neajustat, deoarece oferă o imagine de ansamblu a diferențelor dintre bărbați și femei în ceea ce privește salariul și măsoară un concept care este mai larg decât conceptul de plată egală pentru muncă de valoare egală.

Cheltuieli cu forța de muncă (costul forței de muncă) reprezintă totalitatea cheltuielilor directe și indirecte suportate de către angajator cu forța de muncă salariată.

Costul forței de muncă include cheltuielile directe și cheltuielile indirecte cu forța de muncă.

Cheltuielile directe cu forța de muncă reprezintă sumele brute calculate salariaților (câștigurile salariale) și includ: sumele calculate pentru timpul lucrat, sumele calculate pentru timpul nelucrat și drepturile în natură.

În sumele calculate pentru timpul lucrat se includ:

- salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (inclusiv indexări, indemnizații de conducere, salarii de merit și alte drepturi care potrivit actelor normative fac parte din salariul de bază);
- sporurile și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau sume fixe;
- alte adaosuri la salarii potrivit legii sau stabilite prin contracte colective de muncă;
- premiile în cursul anului și cele anuale sub diferite forme din fondul de salarii, al 13-lea salariu, etc.;
- alte sume plătite din fondul de salarii, profitul net, alte fonduri potrivit legii sau conform contractelor colective de muncă (comisioanele din vânzări, valoarea acțiunilor distribuite salariaților sau înlesniri pentru procurarea acestora, plățile făcute de către angajator salariaților în cadrul unor programe de economisire etc.).

În sumele calculate pentru timpul nelucrat se includ sumele calculate pentru: concediile de odihnă, de studii, pentru zile de sărbători, evenimente familiale deosebite (căsătorie, nașterea copilului, deces etc.), șomaj tehnic, staționare etc.

Drepturile în natură includ valoarea nominală a produselor chiriei, combustibilului, energiei, transportului, hranei, tichetelor de masă etc., acordate salariaților ca remunerare a muncii, potrivit unor acte normative sau prevederilor contractului colective de muncă.

Cheltuielile indirecte cu forța de muncă reprezintă cheltuielile suportate de angajator, altele decât câștigul salarial și includ: contribuțiile angajatorului pentru asigurările sociale obligatorii de stat, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală plătite de angajator, costurile formării profesionale, cheltuieli cu angajarea de personal, examen medical, echipament individual de protecție, alimentație specială/de protecție, pentru materiale igienico-sanitare de protecție etc.

Costul mediu lunar al forței de muncă reprezintă totalitatea cheltuielilor (directe și indirecte) efectuate de unitate cu forța de muncă, în medie, pe un salariat; se obține prin raportarea sumei anuale a cheltuielilor cu forța de muncă la numărul mediu anual al salariaților și numărul de luni din perioada de referință.

Sector bugetar - totalitatea unităților finanțate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale și din mijloace speciale, indiferent de subordonarea ramurală.

Sector real - totalitatea unităților cu autonomie financiară, inclusiv a celor care beneficiază de dotații bugetare, indiferent de subordonarea ramurală, tipul de proprietate și forma de organizare juridică.

3.2.2. Unitatea de măsură

Datele cu privire la *efectivul și numărul mediu de salariați* sunt prezentate în persoane.

Datele cu privire la *cheltuielile pentru forța de muncă* sunt prezentate în mii lei.

Datele cu privire la *câștigul salarial mediu lunar și costul mediu lunar al forței de muncă* sunt prezentate în lei.

Datele cu privire la *indicele câștigului salarial mediu brut și disparitatea salarială de gen* sunt prezentate în

procente.

Datele cu privire la *locurile de muncă vacante* sunt prezentate în unități.

3.2.3. Formula de calcul

Numărul mediu al salariaților (în echivalent timp complet), persoane:

$$\bar{N} = \sum Ezs / n$$

\bar{N} - numărul mediu de salariați;

Ezs - efectivul zilnic de salariați (în echivalent timp complet);

n - numărul total al zilelor calendaristice.

Câștigul salarial mediu brut lunar (lei):

$$\overline{CS}_{brut} = \frac{REM_{pers}}{\bar{N} * 12}$$

Unde:

\overline{CS}_{brut} - câștigul salarial mediu brut lunar

REM_{pers} - sume brute calculate

\bar{N} - numărul mediu al salariaților.

Câștigul salarial mediu net lunar (lei):

$$\overline{CS}_{net} = \frac{REM_{pers} - (CAS + CAM + impozit)}{\bar{N} * 12}$$

Unde:

\overline{CS}_{net} - câștigul salarial mediu net lunar

REM_{pers} - sume brute calculate

CAS - sumele contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii

CAM - sumele primelor individuale de asigurare obligatorii de asistență medicală

$impozit$ - sumele impozitului pe venit

\bar{N} - numărul mediu al salariaților.

Costul mediu lunar al forței de muncă pe un salariat (lei):

$$\overline{C}_{brut} = \frac{Chelt_{directe} + Chelt_{indirecte}}{\bar{N} * 12}$$

Unde:

\overline{C}_{brut} - costul mediu lunar pe un salariat

$Chelt_{directe}$ - sume brute corespunzătoare cheltuielilor directe cu forța de muncă

$Chelt_{indirecte}$ - sume brute corespunzătoare cheltuielilor indirecte cu forța de muncă

\bar{N} - numărul mediu de salariați.

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică:

Începând cu anul 2013 datele sunt grupate conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2), armonizat integral cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE Rev.2).

Până în 2013 datele au fost grupate conform Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE ver.1.

Forme de proprietate: Datele sunt grupate conform Clasificatorului formelor de proprietate din Republica

Moldova (CFP), aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.
Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate conform <i>Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM)</i> , aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003 și <i>Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS)</i> , aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.570 din 19 iulie 2017.
Sectoare ale economiei: real și bugetar, definite conform Legii salarizării nr.847/2002.
3.4. Sfera de cuprindere
3.4.1. Acoperirea sectorială
Cercetările statistice privind numărul și câștigurile salariale în întreprinderi/unități economice și sociale cuprind toate activitățile economice. Datele se colectează pentru activitatea principală și activitățile secundare ale unității.
3.4.2. Populația statistică
Până în anul 2010 inclusiv, datele cuprind toate instituțiile din sectorul bugetar, indiferent de numărul de salariați și toate unitățile economice din sectorul real cu un număr de 20 și mai multe persoane. Începând cu anul 2011: Datele obținute din cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale (M1) și datele cercetării „ <i>Repartizarea efectivului de salariați conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie</i> ” (M2) cuprind: a) prin metoda exhaustivă (toate): instituțiile din sectorul bugetar, indiferent de numărul de salariați și unitățile economice din sectorul real cu un număr de 20 și mai multe persoane; b) prin metoda selectivă: unitățile economice din sectorul real cu un număr de 4-19 persoane. Datele obținute din cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și costul forței de muncă cuprind: a) prin metoda exhaustivă (toate): instituțiile din sectorul bugetar, indiferent de numărul de salariați și unitățile economice din sectorul real cu un număr de 20 și mai multe persoane; b) prin metoda selectivă: unitățile economice din sectorul real cu un număr de 1-19 persoane. Pentru anii 2015-2017 <i>locurile de muncă vacante</i> includ unitățile economice și sociale cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați. Începând cu anul 2018 – unitățile economice și sociale și instituțiile bugetare cu 1 și mai mulți salariați.
3.4.3. Geografică
Informația este prezentată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender.
3.4.4. Temporală
Începând cu anul 2011 datele nu sunt comparabile cu anii precedenți, datorită sferei de cuprindere.
3.5. Nivelul de dezagregare
Datele rezultate din cercetare sunt <u>dezagregate</u> după: - Raioane și municipii (35), regiuni de dezvoltare (m. Chișinău, Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia); - Activități economice la nivel de secțiuni/diviziuni CAEM; - Forme de proprietate: proprietatea publică, alte forme de proprietate; - Sectoare ale economiei (real, bugetar); - Componente de cheltuieli (pentru <i>Costul forței de muncă</i>). <u>Restricții:</u> În cazul când datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată.
3.6. Periodicitatea diseminării
Câștigul salarial: trimestrial – începând cu anul 2017, lunar – până în anul 2016. Anual.
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
Datele trimestriale (M1) – a 60-a zi după trimestrul de raportare. Datele anuale (M3) – 7 luni după anul de raportare. Cercetarea „M2” – decembrie.

3.8. Revizuirea

Datele sunt finale la prima diseminare.

Politica de revizuire a datelor este în conformitate cu **Politica de revizuire a datelor statistice**, aprobată prin ordinul BNS nr. 35 din 30.08.2022:

https://statistica.gov.md/files/files/despre/planuri/Politici/Politica_revizuire_2022_ro.pdf.

3.9. Perioada de referință

Luna, trimestrul, anul de referință.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Cercetarea statistică trimestrială asupra câștigurilor salariale - raport statistic M1 – începând cu anul 2017;

Cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale - rapoarte statistice: Munca 1, IND TS, CONS TS, SERV TS lunare; - până în anul 2016;

Cercetarea statistică anuală „Câștigurile salariale și costul forței de muncă” – raport statistic M3;

Cercetarea statistica „Repartizarea efectivului de salariați conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie” – raport statistic M 2.

4.1.2. Surse administrative

Nu sunt utilizate.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică.

4.2. Caracteristica cercetării statistice

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale

Obiectivul principal: evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii lunare (salariului brut) timpului efectiv lucrat și a numărului de salariați.

Cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale se realizează începând cu anul 2017 și a înlocuit cercetarea lunară, care a fost implementată în practica statistică începând cu anul 2011 care, la rândul ei, a înlocuit cercetarea statistică lunară în întreprinderi – Numărul și remunerarea salariaților.

Cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și a costului forței de muncă

Obiectivul principal: Urmărirea evoluției efectivului de salariați, a numărului mediu de salariați, a câștigurilor salariale medii, a nivelului și structurii fondului de salarii și a nivelului și structurii costului forței de muncă.

Cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și costul forței de muncă a fost implementată în practică începând cu anul 2011 și a înlocuit cercetarea statistică anuală – Numărul și remunerarea salariaților.

Totodată datele pentru anul 2011 nu sunt comparabile cu anii precedenți datorită sferei de cuprindere.

Începând cu anul 2021, prin intermediul *cercetării statistice anuale asupra câștigurilor salariale și costului forței de muncă* se colectează și informația cu privire la locurile de muncă vacante.

Cercetarea statistica „Repartizarea efectivului de salariați conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie” are ca obiectiv măsurarea numărului de salariați repartizați conform intervalelor mărimii salariului. Chestionarul este revizuit anual, după necesitate sunt modificate intervalele.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de observare este întreprinderea/instituția care utilizează munca salariată, indiferent de activitatea economică, forma de proprietate și forma juridică.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Numărul unităților cuprinse în:

- Cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale – circa 10 mii unități trimestrial;
- Cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și costul forței de muncă – circa 14 mii unități;

– Cercetarea „Repartizarea efectivului de salariați conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie” – circa 10 mii unități.
4.2.4. Periodicitatea cercetării
Trimestrială. Anuală. O data în an.
4.2.5. Colectarea datelor
<u>Tipul de cercetare</u> : selectiv, instituțiile bugetare – exhaustiv. <u>Perioada de referință</u> : luna, trimestrul, anul. <u>Perioada de înregistrare</u> : Datele trimestriale (raportul statistic M1) – până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare. Datele anuale (raportul statistic M3) se colectează de la unitățile raportoare până la data de 31 martie. Raportul statistic M2 – până la 25 octombrie. <u>Metoda de înregistrare</u> : rapoartele pot fi completate online sau prezentate pe suport de hârtie în adresa organului teritorial pentru statistică. La înregistrarea informațiilor în chestionarele cercetării statistice se utilizează metoda auto-înregistrării. Persoanele desemnate din partea unităților selectate completează variabilele chestionarelor conform instrucțiunilor detaliate ce însoțesc formularele. Asistența tehnică și metodologică este asigurată de colaboratorii organelor teritoriale de statistică.
4.3. Procesarea și compilarea datelor
4.3.1. Validarea datelor
Calitatea datelor este urmărită în toate etapele derulării cercetării. La etapa de introducere a datelor aplicația informatică conține un set de condiții de control matematice și logice și corelații pentru depistarea erorilor de raportare și anume: - condiții de control matematic; - condiții de control logic; - condiții de control între capitole; - condiții de control cu raportarea precedentă; - control cu datele din alte cercetări; - condiții de integritate a datelor; - statistici ale raportării/neraportării, pe cauze.
4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor
Datele anuale sunt obținute din sumele trimestrelor respective. Pentru calculul coeficienților de extindere a rezultatelor se parcurg următoarele etape de lucru: 1) Atașarea fiecărei unități selectate a ponderii de selecție. Pondere de selecție este o pondere Hortvitz-Thompson care se calculează ca inversul probabilității de selecție. 2) Calculul coeficienților de redresare. Coeficienții de redresare se calculează la nivelul fiecărei celule de selecție în parte ca inversul probabilității de răspuns. Coeficientul de redresare are rolul de compensare a unităților non-respondente în ipoteza în care aceste unități se manifestă similar cu unitățile respondente aferente stratului din care fac parte. 3) Calculul coeficientului de extindere.
4.3.3. Ajustările
Nu se efectuează ajustări.
4.3.4. Asigurarea calității
Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite în 1992 (și de Comisia de Statistică/ ONU în 1994), precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială. În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor. În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu specialiștii din organele teritoriale de statistică pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a rapoartelor statistice, în special în cazul operării de modificări și implementarea acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Rata de non-răspuns pentru *cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale* este de circa 1-2%.

Rata de non-răspuns pentru *cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și costul forței de muncă* este de circa 2-3%.

4.4.2. Erori de eșantionare

Volumul eșantionului pentru *cercetarea trimestrială asupra câștigurilor salariale* a fost planificat pentru a asigura o eroare maxim admisibilă de +2%, garantând rezultate cu o probabilitate de 95%.

Volumul eșantionului pentru *cercetarea anuală asupra câștigurilor salariale și costul forței de muncă* a fost planificat pentru a asigura o eroare maxim admisibilă de +3%, garantând rezultate cu o probabilitate de 95%.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Statistica salariilor și a costului forței de muncă este în conformitate cu:

- Rezoluția privind statisticile costului muncii, adoptate de cea de-a 11 Conferință Internațională a Statisticienilor Muncii și
- Rezoluția privind sistemul integrat al statisticilor salariilor, adoptate de cea de-a 12 Conferință Internațională a Statisticienilor Muncii.

Definiția *locului de muncă vacant* și cercul de cuprindere al cercetării sunt armonizate cu standardele Uniunii Europene:

- Regulamentul (CE) NR. 453/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 referitor la statisticile trimestriale privind locurile de muncă vacante în Comunitate;
- Regulamentul (CE) NR. 19/2009 al Comisiei din 13 ianuarie 2009 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 453/2008 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la statisticile trimestriale privind locurile de muncă vacante în Comunitate, în ceea ce privește definiția unui loc de muncă vacant, datele calendaristice de referință pentru colectarea datelor, specificațiile privind transmiterea datelor și studiile de fezabilitate.

5.2. Comparabilitatea în timp

Începând cu anul 2011 datele nu sunt comparabile cu anii precedenți, datorită sferei de cuprindere.

Începând cu anul 2018, datele cu privire la *locurile de muncă vacante* nu sunt comparabile cu anii precedenți, datorită sferei de cuprindere.

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu datele din Ancheta forței de muncă în gospodării:

Numărul de salariați

Diferențe în concepte: Ancheta forței de muncă are ca populație țintă toate persoanele salariate ocupate, indiferent de tipul unității de producție. Principala cauză a diferenței dintre cifrele furnizate de două surse de date este proporția sectorului informal și a ocupării informale în Republica Moldova.

Diferențe de măsurare: Ancheta forței de muncă este o cercetare care se desfășoară în gospodăriile populației. Informațiile colectate se referă (ca perioadă de referință) la săptămâna, de luni până duminică

inclusiv, dinaintea interviului.

Coerența cu datele din Sistemul Conturilor Naționale (SCN):

Remunerarea salariaților

Diferențe în concepte: Remunerarea salariaților în SCN include și contribuțiile sociale ale angajatorilor (obligatorii, voluntare, imputate etc.).

Diferențe de măsurare: Conturile Naționale utilizează un șir de surse de date, cum ar fi: Executarea bugetului de stat, Ancheta structurală în întreprinderi, Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice, Ancheta forței de muncă, Balanța de Plăți, Declarațiile pe venituri ale persoanelor fizice etc.

Coerența cu datele Anchetei Structurale Anuale în Întreprinderi (ASA)

Numărul de salariați

Diferențe în concepte: Unitatea de cercetare la ASA este întreprinderea (unitate legal constituită).

Diferențe de măsurare: ASA nu include: instituțiile sectorului bugetar, organizațiile obștești, instituțiile de învățământ, băncile și companiile de asigurări, activitățile de sănătate și asistență socială, administrație publică și apărare.

Remunerarea muncii

Diferențe în concepte: Unitatea de cercetare la ASA este întreprinderea (unitate legal constituită).

Diferențe de măsurare: ASA nu include: instituțiile sectorului bugetar, organizațiile obștești, instituțiile din învățământ, sănătate și asistență socială, intermediari financiare și asigurări, administrație publică.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniaza indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative de care se conduce BNS în activitate pot fi accesate pe pagina oficială <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Despre BNS* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat ca, datele colectate, procesate și depozitate pentru

producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sânt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează că, accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de diseminare

Anual este elaborat **Calendarul de diseminare a informațiilor statistice** elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de diseminare

Calendarul de diseminare a datelor este plasat pe pagina oficială (web) a BNS

<https://statistica.gov.md/ro>.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale;
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina <https://statistica.gov.md/ro>, rubrica *Despre BNS / Acte normative* (<https://statistica.gov.md/ro/acte-normative-56.html>).

Pagina web a BNS <https://statistica.gov.md/ro> reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate comunicatele, rapoartele analitice, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS sunt plasate pe pagina web oficială.

8.2. Formatul diseminării	
8.2.1. Comunicate / Rapoarte analitice	
Comunicatele și rapoartele analitice sunt publicate pe pagina web oficială a BNS: https://statistica.gov.md/ro la rubrica <i>Media / Comunicate statistice</i> , conform <i>Calendarului de diseminare</i> .	
8.2.2. Publicații	
Publicații statistice: Anuarul statistic, Breviarul statistic, Femei și Bărbați în Republica Moldova; note informative trimestriale și anuale; etc. Acces la publicații în format electronic, pe pagina oficială a BNS https://statistica.gov.md/ro , rubrica <i>Produse și servicii / Publicații</i> https://statistica.gov.md/ro/publications .	
8.2.3. Baze de date/serii de timp	
<ul style="list-style-type: none"> - Banca de date statistice http://statbank.statistica.md, domeniul <i>Statistica Socială/ Forță de munca și câștigul salarial</i>. - Pagina oficială a BNS: http://www.statistica.gov.md la rubricile: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Media / Comunicate statistice</i>, • <i>Statistici pe domenii / Forța de muncă și câștigul salarial / Câștigul salarial și costul forței de muncă</i> • <i>Produse și servicii / Publicații</i>; - Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS): http://www.statistica.gov.md/SDDS/NSDP/ 	
8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale	
Chestionare cu date se transmit către Eurostat, OIM, CSI etc.	
8.2.5. Solicitări de date suplimentare	
BNS, în limita informațiilor disponibile și în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială, pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, comunicatele și rapoartele analitice, plasate pe pagina oficială web. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – https://statistica.gov.md/ro , rubrica <i>Produse și servicii / Solicitare de informații statistice:</i> https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-informatii-statistice-9998.html .	
De asemenea, BNS poate acorda accesul la date individuale pentru proiecte de cercetări științifice în conformitate cu Regulamentul privind accesul la date individuale în scopuri științifice, aprobat prin Ordinul BNS nr. 51 din 31.12.2021. Regulamentul și anexele la Regulament pot fi accesate online - https://statistica.gov.md/ro , rubrica: <i>Produse și servicii / Solicitare de acces la microdate:</i> https://statistica.gov.md/ro/solicitare-de-acces-la-microdate-205.html .	
9. Referințe (link-uri) utile	
9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia	
Metodologia este disponibilă pe pagina oficială https://statistica.gov.md/ro , rubrica <i>Metadate și clasificatoare / Metadate de referință</i> (https://statistica.gov.md/ro/metadata).	
9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare	
Rapoartele de evaluare a BNS sunt disponibile pe pagina oficială https://statistica.gov.md/ , rubrica <i>Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Rapoarte de evaluare externă</i> (https://statistica.gov.md/ro/rapoarte-de-evaluare-externa-9930.html).	
9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor	
Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială https://statistica.gov.md/ , rubrica <i>Despre BNS / Evaluări externe și sondaje de opinii / Sondaje de opinie</i> (https://statistica.gov.md/ro/sondaje-de-opinie-9933.html).	
9.4. Alte referințe utile	
Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	http://www.statistica.gov.md/SDDS/?lang=ro
Baza de date EUROSTAT	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/
Baza de date a Departamentului de Statistică al	http://laborsta.ilo.org/

